C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.4r-320/25 Judecătoria Bălți sediul Central
4-240468656-03-4r-11032025 Judecător Ig.Mozgovoi

D E C I Z I E
În numele Legii
24 aprilie 2024

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălți,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către agentul constatator din cadrul DTSTC Nord a INST, Vadim Fotescu, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 31.01.2025, pronunțată pe cazul contravențional de acuzare a **Arinei Timovscaia** în comiterea contravenției prevăzute de art.177 alin.(4) lit.c),d) CCo.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele recursului, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

La data de 30.04.2024 de către agentul constatator din cadrul DTSTC Nord a INST, Vadim Fotescu, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. INST nr. 00107 în privința Arinei Timovscaia, în baza art.177 alin.(4) lit.c),d) CCo, reținând în sarcina ultimei, că la 30.04.2024 s-a stabilit, că în rezultatul verificărilor Timovscaia Arina fiind proprietară a *****, executa la 30.04.2024 lucrări de construcție-montaj la construcția anexei la apartament cu mărimea de 770 cm x 220 cm și h-310 cm și nu dispunea de proiect de execuție și autorizație de construire, astfel în urma celor expuse a încălcat art.22 alin.(1) lit.b) fără certificat de urbanism, autorizației de construire şi avizelor prevăzute de Legea nr. 721 din 02.02.1996 cu privire la calitatea în construcții, la fel s-a încălcat alin.(1) art.13 a Legii sus descrise - unde se indică că, lucrările de construcții, precum și de modernizare, modificare, transformare, consolidare şi de reparații se execută numai pe bază de proiect elaborat de către persoane fizice sau juridice si verificat de către verificatorii de proiecte atestați. Elaborarea proiectelor se

efectuează în modul stabilit cu respectarea documentelor normative în vigoare, regimului arhitectural-urbanistic şi regimului tehnic, indicate în certificatul de urbanism eliberat de autoritatea administrației publice locale. Totodată, s-a încălcat Legea nr.75 din 30.04.2015 cu privire la locuinţe art.54 Lucrările de reconstrucție se efectuează în conformitate cu legislaţia, în baza certificatului de urbanism şi a autorizației de construire şi art.55 restricții la reconstrucția încăperilor, alin.(1) lit.c),d) - acţiuni care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative (construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, bovindourilor, transformarea în bovindouri a loggiilor şi balcoanelor existente şi altele. La fel Legea 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție art.28 alin.(1) - construcțiile executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire/documentației de proiect, se consideră construcții neautorizate. Prin ce s-a încălcat art.177 alin.(4) lit.c) CCo executarea lucrărilor de construcție, reconstrucție, demolare, modificare, transformare, modernizare şi consolidare care pot afecta exigenţele esenţiale, fără autorizaţie de construire sau proiect, în bază de proiecte neverificate, necoordonate, neavizate, neaprobate în modul stabilit, cu încălcarea proiectului sau autorizaţiei de construire şi lit d) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor transformarea acoperișurilor sau extinderea celor existente, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative.

La 02.05.2024, în temeiul art.395 CCo, procesul-verbal cu privire la contravenție din 30.04.2024 întocmit în privința Arinei Timovscaia, în baza art.177 alin.(4) lit.c) și d) CCo a fost expediat pentru examinare în instanța de judecată, conform competenței, cu recomandarea aplicării pedepsei sub formă de amendă cu aplicarea măsurii de siguranță conform art.439^6 CCo – demolarea construcțiilor neautorizate.

Ca urmare a judecării cauzei, prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 31.05.2025 s-a declarat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria INST nr. 00107 din 30.04.2024 întocmit în privința Arinei Timovscaia, învinuită de săvârșirea contravenției prevăzute de art.177 alin.(4) lit.c),d) CCo, din motivul constatării temeiurilor de nulitate prevăzute la art.445 alin.(2) CCo, cu încetarea procesului contravențional în cauză.

Pentru a anula procesul-verbal cu privire la contravenție instanța a constatat încălcarea cerințelor esențiale prevăzute de art.443 CCo, - încălcare care a afectat fondul cauzei în mod esențial. În acest sens instanța a reținut, că nu a fost indicată data exactă a săvârșirii contravenției, ci doar data constatării faptelor (30.04.2024), ceia ce afectează dreptul la apărare și calculul termenului de prescripție; procesul-verbal nu a fost semnat de victimă, deși aceasta a fost audiată și menționată în act și încălcarea regulilor de formă și conținut ale procesului-verbal, ceea ce duce la nulitatea lui conform art.445 alin.(2) CCo.

Împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 31.01.2025 a declarat recurs agentul constatator, solicitând casarea acesteia, cu trimiterea la rejudecare a cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.

În argumentarea acestor solicitări recurentul a invocat, că hotărârea o consideră nefondată şi pasibilă anulării, deoarece prin emiterea hotărârii s-au admis erori de drept care nu pot fii înlăturate de către instanța de recurs.

Menționează, că la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată, superficial a examinat cauza contravențională şi nu a dat apreciere acelui fapt, că contravenția s-a consumat în momentul constatării ei, adică când a fost întocmit procesul-verbal contravențional în baza art.177 alin.(4) lit.c) şi d) CCo.

Critică recurentul, că instanța de judecată n-a analizat faptele Arinei Timoscaia și n-a constatat dacă acestea întrunesc elementele contravenției ei imputate, fără a dispune aplicarea demolării anexei care a fost executată cu încălcarea normativelor în construcții, fapt ce a adus la lipsa de calitate a ei cu producerea unui impact asupra blocului locativ, în rezultatul căruia este posibilă prăbușirea construcției neaterizate şi afectarea blocului locativ existent.

Potrivit art.471 alin.(1) CCo, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 24.04.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință.

Referință pe caz a depus Arina Timovscaia, considerâmnd că hotărârea instanței este una întemeiată, și urmează a fi menținută, iar recursul declarat solicită a fi respins ca nefondat.

Până la expunere asupra temeiurilor de recurs, Colegiul penal va analiza termenul de declarare al acestuia.

Conform art.468 alin.(1) CCo, *recursul împotriva hotărârii judecătoreşti contravenţionale se declară în termen de 15 zile de la data pronunţării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condiţiile art.463 alin.(1)*.

Reieșind din materialele cauzei penale, Colegiul penal constată, că pronunțarea hotărârii contestate a avut loc fără participarea agentului constatator, lipsind dovada recepționării de către acesta a copiei hotărârii motivate. La materialele cauzei este prezentă doar scrisoarea de expediere a actului judecătoresc către agentul constatator abia la data de 18.02.2025.

Pornind de la prevederile legii nominalizate, Colegiul penal reţine, că termenul de declarare a recursului este termen legal şi imperativ, astfel încât,

nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara recursul şi nulitatea oricărei cereri de recurs făcută după expirarea termenului stabilit de lege.

Agentul constatator n-a participat la ședința de pronunțare a hotărârii, și nu a recepționat copia hotărârii, din aceste considerente, recursul agentului constatator depus la 20.02.2025 urmează a fi considerat ca depus în termenul de atac.

Verificând argumentele invocate în recurs, ținând cont de opinia părților expusă în referințe, studiind materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată, soluția în cauză fiind adoptată în temeiul art.473 alin.(1) pct.2) lit.c) CCo, potrivit căruia, *după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: ... admite recursul, casând hotărârea atacată, parţial sau integral, şi adoptă una dintre următoarele soluții: ... dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părţilor, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător*, temeiul de drept pentru recurs constituind dispozițiile art.466 lit.d) CCo, în corespundere cu care, *hotărârile judecătoreşti contravenţionale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: ...hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunţat după deliberare*.

Lecturând actul judecătoresc contestat și ținând cont de prevederile normei citate supra, Colegiul reține în calitate de temei pentru casarea hotărârii judiciare faptul, că soluția instanței este una pripită care nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă a hotărârii, actul judecătoresc fiind defectuos motivat.

Colegiul apreciază soluția instanței ca fiind una pripită și defectuos argumentată, or, la emiterea hotărârii instanța de fond a derogat de la prevederile art.394 alin.(4) CCo, potrivit căruia, *judecarea cauzei în ședință judiciară va fi argumentată şi efectuată cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară*.

În argumentarea soluţiei reţinute privind admiterea recursului agentului constatator, Colegiul menționează că prima instanță, în urma examinării procesului-verbal cu privire la contravenţie din 30.04.2024, în privinţa lui Arinei Timovscaia în baza art.177 alin.(4) lit.c), d) CCo, a verificării temeiniciei acestuia în raport cu materialele cauzei contravenționale şi prevederile legii, prin hotărârea adoptată, eronat a ajuns la concluzia privind declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție din 30.04.2024.

La fel, instanța de fond la examinarea cauzei contravenţionale menţionate supra, nu a respectat normele procesuale şi nu a ţinut cont de problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărârii contravenţionale, hotărârea atacată fiind adoptată prematur şi contradictoriu. Soluţia Colegiului penal rezultă din examinarea superficială şi neobiectivă de către instanţa de fond a materialelor cauzei contravenţionale, fără a se ţine cont de dispoziţiile art.458 CCo ce se referă la verificarea tuturor circumstanţelor de fapt ale cauzei şi stabilirea aspectelor de drept, care prevăd obligaţia instanţei de a determina problemele ce urmează a fi soluţionate la adoptarea hotărârii contravenţionale, care nu au fost realizate.

În conformitate cu art.8 alin.(2) CCo, *este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.*

În conformitate cu art. 440 alin. (1) CCo, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.*

În conformitate cu art.442 alin.(1) CCo, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.*

În asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor procesuale, instanţa de fond urma să verifice pe deplin legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție din 30.04.2024 şi corespunderea acestuia cu prevederile art.443 CCo.

Legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie într-o anumită formă *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripţiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute la art.443 CCo sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma art.445 CCo.

Din analiza procesului-verbal cu privire la contravenție depus la dosar, instanța de fond a constatat, că acesta nu corespunde întru totul cerințelor legale imperative descrise în art.443 CCo.

Aşadar, conform art.443 alin.(1) CCo, *procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b)*

calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; ***d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie****; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art. 384 şi 387; g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei; h) informaţii despre instituţia bancară şi despre modul de plată a amenzii.*

În conformitate cu art.455 CCo, *neconsemnarea în procesul- verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice - lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezenţa unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.*

În speţă, instanţa de fond a reţinut că agentul constatator nu a indicat în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție data comiterii contravenţiei prevăzute la art.177 alin.(4) lit.c), d) CCo, de către Arina Timovscaia, invocând încălcările de la norma procesuală statuată la art.443 CCo, drept o viciere gravă a conținutului actului procesual întocmit şi temei de nulitate şi, respectiv, potrivit art.461 CCo, temei pentru încetarea procesului contravenţional.

Aşadar, în accepţiunea instanţei de judecată, neglijarea prevederilor art.443 alin.(1) lit.d) CCo la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, în circumstanţele expuse mai sus, afectează în mod esenţial fondul cauzei. În

consecinţă, instanţa a considerat că procesul-verbal cu privire la contravenţie din 30.04.2024, întocmit în privința Arinei Timovscaia, urmează a fi declarat nul.

Raportând cele indicate la condiţiile prezentei speţe, Colegiul penal constată la caz, că instanța de fond eronat a ajuns la concluzia expusă în hotărârea judecătorească din 31.01.2025, şi anume, nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție din 30.04.2024 în privinţa Arinei Timovscaia în temeiul art.177 alin.(4) lit.c), d) CCo, din motivul neconsemnării de către agentul constatator în conținutul procesului-verbal, a timpului săvârșirii contravenției, or, în privinţa Arinei Timovscaia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție fiind atrasă la răspundere contravențională în temeiul art.177 alin.(4) lit.c), d) CCo, pentru faptul, că Timovscaia Arina fiind proprietară a *****, *executa la 30.04.2024 lucrări de construcție-montaj la construcția anexei la apartament cu mărimea de 770 cm x 220 cm şi h-310 cm* și nu dispunea de proiect de execuție și autorizație de construire, încălcând prevederile Legii privind calitatea în construcții ntr.721/1996, art.22 alin.(1) lit.b), 24 şi ale Legii nr.163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcţie.

În sensul neconsemnării de către agentul constatator al timpului săvârşirii contravenţiei, Colegiul penal se va ralia poziţiei agentului constatator, or, construcţia nu este finalizată şi până la emiterea soluţiei, era în continuare ilegală, prin prisma lipsei actelor permisive de a efectua lucrările de construcţie, astfel că contravenţia imputată lui Arina Timovscaia este una continuă.

În acest sens, Colegiul penal relevă că instanţa de judecată prematur a ajuns la concluziile expuse în hotărârea emisă. În aşa circumstanţe, instanţa de fond la cercetarea cauzei şi emiterea hotărârii nu a ţinut cont în deplină măsură de cerințele art.457 CCo - instanţa nu a cercetat cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv, prematur ajungând la concluzia privind nulitatea procesului-verbal contravențional.

Circumstanțele stabilite şi nominalizate supra servesc temei pentru admiterea cererii de recurs înaintate de către agentul constatator din cadrul DTSTC Nord a INST, Vadim Fotescu şi, din motiv că erorile admise în cadrul examinării cauzei în prima instanţă nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs, hotărârea contestată urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În cadrul noii examinări, instanța de judecată urmează să ţină cont de cele menționate, în baza unei analize ample şi obiective ale circumstaţelor ce au însemnătate pentru soluționarea justă a cazului, să adopte o hotărâre temeinică şi bazată pe prevederile legii.

Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c) CCo, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul declarat de către agentul constatator din cadrul DTSTC Nord a INST, Vadim Fotescu, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 31.01.2025, pronunțată pe cazul contravențional de acuzare a **Arinei Timovscaia** în comiterea contravenției prevăzute de art.177 alin.(4) lit.c), d) CCo se consideră depus în termen și se admite, cu casarea integrală a acestei hotărâri și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.